

C-697/23. sz. ügy

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

A benyújtás napja:

2023. november 17.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Landgericht München I (müncheni I. sz. regionális bíróság,
Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. november 7.

Felperes:

HUK-COBURG Haftpflicht-Unterstützungs-Kasse kraftfahrender
Beamter Deutschlands a.G. in Coburg

Alperesek:

Check24 Vergleichsportal GmbH

CHECK24 Vergleichsportal für Kfz-Versicherungen

CHECK24 Vergleichsportal für Sachversicherungen GmbH

CHECK24 Vergleichsportal für Krankenversicherungen GmbH

CHECK24 Vergleichsportal für Vorsorgeversicherungen GmbH

CHECK24 Vergleichsportal für Versicherungsprodukte GmbH

Az alapeljárás tárgya

Jogszabályok közelítése – 2006/114/EK irányelv – Megtévesztő reklám – 4. cikk
– A megengedett összehasonlító reklám feltételei – Biztosításokat összehasonlító
portál – Osztályozási vagy pontozási rendszer segítségével végzett összehasonlítás

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a 2006/114/EK irányelv 4. cikkének c) pontját, hogy az e rendelkezés alapján jogszerű összehasonlító reklám feltételei akkor is teljesülhetnek, ha az összehasonlítás osztályozási vagy pontozási rendszer segítségével történik?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezés

A megtévesztő és összehasonlító reklámról szóló, 2006. december 12-i 2006/114/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, 4. cikk c) pontja

A hivatkozott nemzeti rendelkezés

Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (a tisztességtelen verseny tilalmáról szóló törvény, a továbbiakban: UWG), 6. §-a (2) bekezdésének 2. pontja

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 Az alapeljárás felei között lényegében arról van vita, hogy megengedhető-e, és ha igen, milyen feltételek mellett a biztosítási szerződéseknek egy összehasonlító portálon történő összehasonlítása az ún. „díjtartifa-osztályzatok” segítségével.
- 2 A felperes egy nagy német biztosítói csoport anyavállalata, amelynek leányvállalatai szintén biztosításokat kínálnak különböző biztosítási ágazatokban.
- 3 Az alperesek egy olyan vállalatcsoporthoz tartoznak, amely egy nagy összehasonlító portált működtet az interneten, azaz egy olyan honlapot, amely a felhasználóknak (ingyenes) lehetőséget biztosít arra, hogy különböző termékeket – többek között biztosítási ajánlatokat – hasonlítsanak össze számos kritérium alapján, többek között az ár, de egyéb kritériumok alapján is, majd adott esetben szerződést kössenek a termékszolgáltatókkal.
- 4 Az I.r. alperes a (fő)domain tulajdonosa. Az oldalak tartalmáért a vállalatcsoport különböző operatív társaságai felelősek, amelyeket nem kötnek össze uralmi és nyereségátruházási szerződések. Az I.r. alperes a honlapot e tekintetben a különböző operatív társaságok rendelkezésére bocsátja. A II.r. alperes felelős a gépjármű-biztosításért, a III.r. alperes a háztartási ingóság-, lakóépület-, személyi felelősség- és jogvédelmi biztosításért, a IV.r. alperes a magán- és kiegészítő egészségbiztosításért, az V.r. alperes a kockázati életbiztosításért, balesetbiztosításért, a Riester-nyugdíjért, alapnyugdíjért és rugalmas

magánnyugdíjért, valamint munkaképtelenség esetére szóló biztosításért, a VI.r. alperes pedig a haláleseti biztosításért.

- 5 A különböző biztosítási ágazatok díjtarifái összehasonlításának a bemutatását az alperesek alapvetően azonos séma szerint alakították ki: a szerződőre és a kívánt termékre vonatkozó meghatározott, részben kötelezően kitöltendő, részben opcionális adatok („szűrőbeállítások”) megadása után az oldal felhasználója az adatai alapján egy úgynevezett (az adott felelős alperes által generált) találati oldalt kap.
- 6 A találati oldal a különböző szolgáltatók biztosítási díjtarifáinak listáját tartalmazza. Az adott ajánlatra vonatkozó, lényegesnek ítélt információk áttekinthető formában kerülnek bemutatásra (a biztosítóra, az árra, de címszavakban a díjtarifa részleteire vonatkozóan is). Ezenkívül az alperes márkanéve alatt egy mezőben egy kifejezetten ekként megjelölt „díjtarifa-osztályzat” látható. Ez egy 1,0-tól 4,0-ig terjedő számértéket mutat, és az iskolarendszerekből ismert „jeles”, „jó”, „közepes” vagy „elégséges” osztályzatokkal teszi egyértelművé.
- 7 A díjtarifák listáját egy (túlnyomórészt) „Ár-érték alapján ajánlott”-ként megjelölt ajánlat és egy másik „Ajánlott szolgáltatás”-ként megjelölt ajánlat vezeti. A további ajánlatok ezután mindig „A legalacsonyabb ár elől” sorrendben szerepelnek. Az ügyfélnek azonban lehetősége van arra is (a megfelelő gombokra kattintva), hogy az ajánlatokat más sorrendben kapja meg: szolgáltató szerint (azaz betűrendben), a „Legjobb osztályzat elől” vagy a „Legjobb ügyfélértékelés elől” szerint.
- 8 Ha a felhasználó a számítógépes egér kurzorával megérinti a díjtarifa-osztályzatot tartalmazó mezőt (úgynevezett mouse-over vagy hover effektus), akkor minden találati oldalon egy úgynevezett felugró ablak nyílik meg a díjtarifa-osztályzatra vonatkozó alapvető információkkal. A díjtarifa-osztályzat egy pontrendszeren alapul: a pontokat egy bizonyos maximális pontszámig különböző osztályozási paraméterek alapján adják, amelyek összeadva adják ki az összpontszámot. Az osztályozási paraméterek és az elérhető összpontszám a biztosítási ágazatok függvényében eltérőek. Az osztályozási paramétereket (a biztosítási ágazatokban eltérő) kritériumok, illetve kategóriák szerint foglalják össze. Minden biztosítási ágazatban a kritériumokat és kategóriákat a „biztosítói modul” és a „díjtarifa-modul” elnevezésű modulok alá is besorolják, ahol a két modul egymáshoz viszonyított súlyozása (azaz a vonatkozó maximális pontszámok egymáshoz viszonyított aránya) szintén eltérő. Minden egyes osztályozási paramétert zöld vagy sárga pipa, illetve piros kereszt jelöl. Az ablak alján jelzik, hogy e szimbólumok jelentése: „nagyon jó” (zöld pipa), „átlagos” (sárga pipa) és „átlag alatti/nem biztosított” (piros kereszt). A biztosítási ágazattól függően a felugró ablakok néha azonnal megjelenítik az összes osztályozási paramétert, néha pedig először csak a különböző kategóriák jelennek meg. Amennyiben a felugró ablakok nem azonnal jelenítik meg az összes osztályozási paramétert, hanem csak a kategóriákat, akkor az egyes paraméterek az adott kategóriát tartalmazó sor elején vagy végén lévő nyilakkal, valamint a kategóriákra kattintva hívhatók elő.

- 9 A Landgericht Köln (LG Köln – kölni regionális bíróság, Németország) előtt az I.r. és a II.r. alperes (gépjármű-biztosítás) ellen 2020-ban indított eljárásban a felperes azt állította, hogy a díjtarifák osztályzatának az összehasonlítása sérti az UWG 6. §-a (2) bekezdésének 2. pontját. Az LG Köln (kölni regionális bíróság) a 2020. április 22-i ítéletében helyt adott ennek. Az alperesek ezt követően átalakították a weboldalukat a „gépjármű-biztosítás” biztosítási ágazat tekintetében, és további információkat tettek közzé a díjtarifa-osztályzatokról.
- 10 Az alapeljárás során az alperesek a többi (a mostani per tárgyát képező) biztosítási ágazatban is eszközöltek változtatásokat. A legtöbb felugró ablak mostantól tartalmaz egy kattintható „Díjtarifa-részletek megjelenítése” feliratot. A felírra kattintva a felhasználó további információkat kap az osztályozási paraméterekről, rövid leírással arról, hogy min alapul az osztályozási paraméter tartalma (pl. bizonyos orvosi szolgáltatások visszatérítési arányának a feltüntetése).
- 11 Minden felugró ablakban a felsorolt osztályozási paraméterek felett vagy alatt a „További információ a díjtarifa-osztályzat megállapításáról itt található” kattintható felirat is szerepel. A felírra kattintva egy új információs oldal nyílik meg, amely részletesebben elmagyarázza, hogyan állapítják meg a díjtarifaosztályzatokat. Az információs oldalak mindegyike alapvetően azonos felépítésű. Először egy rövid ismertetés található arról, hogy miben állnak az alperes díjtarifa-osztályzatai. A második szakasz ezt követően ismerteti, hogy mi eredményezi az adott biztosítási ágazatban a díjtarifa-osztályzatot, valamint leírja és indokolja a kategorizálást és az osztályozási paramétereket. A harmadik szakasz azt magyarázza el, hogyan történik a pontozás, azaz melyik megállapítás milyen pontszámhoz vezet. Végül ismertetik, hogy az összpontszám milyen osztályzatot eredményez (átszámítás).
- 12 A találati oldalakon felsorolt díjtarifa-ajánlatok (azaz azok ajánlati mezői) vagy a „Díjtarifa részletei”, illetve „Szolgáltatás részletei”, illetve „További információ a díjtarifáról” feliratot tartalmazzák alul egy lefelé mutató nyíllal, vagy a jobb oldalon egy „Részletek” feliratú gombot (az „Online ajánlattétel”, illetve „Ajánlattétel”, illetve „Tovább” gomb helyett), amelyen keresztül a felhasználó további információkhoz juthat. Ez az információ azonban nem kapcsolódik a díjtarifa-osztályzathoz.
- 13 A 2020. november 26-i beadványával a felperes pert indított az I.r. alperes ellen. A felperes a jogsértés megszüntetését, a kártérítési kötelezettség megállapítását és a felszólító levél miatt felmerült peren kívüli jogi költségek megtérítését követelte. A jogsértés megszüntetésére irányuló kérelmek a jogsértés konkrét formáira vonatkoztak, amelyek igazolására csatolta a megfelelő mellékleteket. Kifogásolták a díjtarifa-osztályzatok megjelenítését önmagukban a találati oldalakon, de a díjtarifa-osztályzatoknak a találati oldalakon a felugró ablakokban megjelenő kapcsolódó információkkal együtt való megjelenítését is.
- 14 A felperes 2021. november 20-i beadványában kiterjesztette a keresetét, és az I.r. alperessel szemben benyújtott, a jogsértés megszüntetésére irányuló kereseti

kérelmét és a helytállási kötelezettség megállapítására irányuló – az érintett ágazat szerint differenciált – kérelmét kiterjesztette az adott ágazatban felelős operatív társaságra. A többi alperestől tájékoztatást is kér, és minden tájékoztatás iránti kérelemben – elégtelen tájékoztatás esetén – másodlagosan kártérítést kér.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 15 A felperes álláspontja szerint a díjtarifa-osztályzatoknak az alperesek által történő megjelenítése és odaítélése az LG Köln (kölni regionális bíróság) ítéletére tekintettel történt kiigazításokat követően is tiltott összehasonlító reklámnak minősül az UWG 6. §-a (2) bekezdésének 2. pontja alapján. A díjtarifa-osztályzatok nem minősülnek a termék jellemzőinek, és nem tükrözik annak árát sem. Ezek inkább tisztán értékítéletek, amelyek nem lehetnek az összehasonlító reklám megengedett tárgyai. Az alperesek által a honlapjukon alkalmazott díjtarifa-osztályzatokkal történő összehasonlítás ezért általános jelleggel jogellenes. A díjtarifa-osztályzatok – az alperesek állításával szemben – a tulajdonságok összehasonlításának matematikai összegzésének sem minősülnek, mivel a biztosítási szerződések tulajdonságai, mint például a fedezeti összeg stb. nem összesíthetők. Az alperesek tulajdonságok helyett a tulajdonságok szubjektív értékeléseit összesítették. Ez megkérdőjelezi a tény és annak értékelése közötti alapvető különbséget. Összességében a díjtarifa-osztályzatok hamis objektivitást színlelnek, és nagy megtévesztési lehetőséget rejtnek. A felperes hivatkozik továbbá a Stiftung Warentest által a termékek osztályozására vonatkozó nemzeti ítélkezési gyakorlatra is (különösen: BGH [szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország] GRUR 1997, 942. o.), amely szerint az osztályzatoknak semleges, objektív és szakértői vizsgálaton kell alapulniuk.
- 16 Az alperesek a díjtarifa-osztályzatok segítségével történő összehasonlítást alapvetően és a konkrét esetben is jogszerűnek tartják. Az osztályozás egy objektív összehasonlítás összesítő eredményét mutatja be. Összességében az eredmény ellenőrizhető tulajdonságokon alapul. Az egyes osztályozási paraméterek, azaz az adott biztosítás tulajdonságainak és azok súlyozásának megnevezésén nagyon részletesen szerepel az összes szükséges információ, amelyen a díjtarifa-osztályzat alapul. A díjtarifa-osztályzat végső soron csak az összesített eredmény jogszerű matematikai összegzése. A kiválasztott értékelési paraméterek a megcélzott ügyfélkör szempontjából is egy biztosítás jelentős, lényeges és jellemzői tulajdonságainak minősülnek. A semlegesség az UWG 6. cikk (2) bekezdésének 2. pontjával összefüggésben nem játszik szerepet.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 17 Az alapeljárás eldöntése a 2006/114 irányelv 4. cikke c) pontjának értelmezésétől függ, ami az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolásával tisztázható.

- 18 A felperes a kereseti kérelmeiben az alperes által alkalmazott díjtarifa-osztályzatok összehasonlítását is támadja, ahogyan az a felhasználó számára az osztályzatokra vonatkozó széles körű információkkal van összekapcsolva, ami érthetővé teszi az osztályzatok kialakítását. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság lényegesnek tartja, hogy az UWG 6. §-a (2) bekezdésének 2. pontja valóban általánosságban tiltja-e az osztályzatokkal történő összehasonlítást. A UWG 6. §-a (2) bekezdése 2. pontjának az értelmezése pedig a 2006/114 irányelv 4. cikke c) pontjának az értelmezésétől függ.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a pontszám/osztályzat *önmagában* soha nem nyújt a fogyasztó számára a vásárlási döntés szempontjából jelentős információt az összehasonlított termékről, hanem csak annak más osztályzatokkal való összehasonlítása. Egy osztályzat fogalmilag nem képezheti a termék tulajdonságát a 2006/114 irányelv 4. cikkének c) pontja értelmében. Ezen túlmenően a pontozás, illetve osztályozás mindig szubjektív aktus, a 2006/114 irányelv 4. cikkének c) pontja ezzel szemben kifejezetten tárgyilagos összehasonlítást ír elő. Az összehasonlítás tárgyilagossága az ellenőrizhetőség melletti követelmény, és ezért annak attól független, önálló jelentéssel kell bírnia. Másrészt a 2006/114 irányelv elvileg pozitívan ítéli meg az összehasonlító reklámot a verseny- és fogyasztóvédelmi politika szempontjából: az összehasonlító reklám, amennyiben – az irányelv (8) preambulumbekkezdésében foglaltak szerint – jelentős, lényeges, ellenőrizhető és jellemző tulajdonságokat hasonlít össze és nem megtévesztő, lehetőséget ad a fogyasztónak arra, hogy a belső piac előnyeit maximálisan kihasználja. Az ilyen reklámok megengedhetőségére vonatkozó követelményeket ezért nem szabad túlzásba vinni. Ezért a 2006/11 irányelv 4. cikkének c) pontjában meghatározott feltételeket a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint tágan kell értelmezni.